

REDACTIONELE COMMENTAAR

MODERN ONDERZOEK EN HEDENDAAGSE PUBLIKATIE

In deze aflevering kan de lezer een tweetal korte bijdragen aantreffen, die naar inhoud ogenschijnlijk niets met elkaar hebben uit te staan. Het betreft een artikel van Prof. J. G. de Boer over theorieën van Bolk enerzijds en een lijst van aanwijzingen met betrekking tot het persklaar maken van wetenschappelijke publikaties anderzijds.

De divergentie kan dus nauwelijks groter, maar wanneer hier wordt opgemerkt dat er tussen beide een zeker verband bestaat, dan is dat toch niet al te ver gezocht. De verhandeling van De Boer stelt nl. duidelijk in het licht hoezeer de benadering van natuurwetenschappelijke problemen omstreeks de eeuwwisseling afweek van de huidige.

Was er in die jaren, mede door gebrek aan vaststaande gegevens en aan exacte methoden om deze te bereiken, veel meer ruimte voor cultuur-filosofische bespiegelingen, in het kader waarvan – vaak geniale – gedachtenconstructies de hiaten in de kennis moesten helpen overbruggen, naarmate de kennis toenam en de onderzoeksmethoden werden verfijnd, moest de fantasie het veld ruimen voor de feiten. Het zijn niet alleen de theorieën van Bolk, die daardoor op den duur onhoudbaar zijn gebleken.

Naar aanleiding van deze ontwikkelingen hebben de publikaties in periodieken op het terrein van de natuurwetenschappen allengs een gedaanteverwisseling ondergaan: geen breedsprakige verhandelingen meer, maar wel zakelijke en duidelijke informatie in bondige stijl, op grond van rationeel onderzoek.

Ook in het Tijdschrift hebben deze veranderingen zich in de loop der jaren als vanzelf voltrokken: met het toenemen van het aantal universitaire instellingen voor onderwijs in de tandheelkunde is het aantal artikelen gegroeid, waarin naar Anglo-Amerikaans voorbeeld nuchter verslag wordt uitgebracht van de uitkomsten van eigen onderzoek. De meeste tegenwoordige auteurs behoeven in dit opzicht dan ook geen nadere voorlichting meer.

Dat in deze aflevering niettemin een lijst van desiderata inzake wetenschappelijke kopij is opgenomen, vindt zijn oorzaak geenszins in redactioneel paternalisme, maar in een streven naar een zekere uniformiteit. Dit laatste niet alleen ter wille van een betere overzichtelijkheid op grond van internationaal geldende regels, maar ook om het aantal redactionele correcties (en daarmee onnodige kosten) tot een minimum terug te brengen.

Enkele van deze aanwijzingen hebben echter ook betrekking op de inhoud,

met name de punten 5 en 6 (zie blz. 149). Het spreekt vanzelf dat ook de exacte beschrijving van methodiek en uitkomsten van een studie alsnog een gevoel van onbevredigdheid bij de – niet-ingewijde – lezer kan achterlaten, wanneer niet ter inleiding een zekere verantwoording wordt afgelegd, b.v. in de vorm van een beknopt historisch overzicht, alsook van de overwegingen die tot een hernieuwde studie hebben geleid. Dit kan ertoe bijdragen dat het behandelde onderwerp binnen een grotere belangstellingsfeer komt te liggen.

Het bovenstaande geldt echter in hoofdzaak verslagen van onderzoeken. Dat minder stringente maatstaven met betrekking tot de indeling in acht genomen kunnen – en soms zelfs moeten – worden voor bijdragen in andere rubrieken (Klinische lessen, Casuïstiek, Uit en voor de praktijk, enz.) behoeft nauwelijks betoog. Deze ontlenuen hun waarde juist vaak aan de beschrijving van persoonlijke ervaringen resp. opvattingen, die de auteur een zekere vrijheid laten. De Redactie hoopt dan ook dat niemand zich zal laten weerhouden bijdragen op deze gebieden naar persoonlijk inzicht in te zenden.

Tot slot nog enkele praktische wenken. Moeilijkheden kunnen ontstaan door het aantal afbeeldingen. Het ligt voor de hand dat menig auteur zich geroepen voelt, zijn tekst met een uitgebreide serie afbeeldingen op te luis-teren. Hoezeer de Redactie ook bereid is tegemoet te komen aan de moderne slogan „Don't tell me, show me”, een zekere matiging moet zij anderzijds toch wel dringend aanbevelen, al is dat dan ook geheel uit budgettaire overwegingen. Doch die tellen helaas maar al te zeer mee.

Daarnaast vraagt de samenstelling van de literatuurlijst de nodige aandacht. Hoewel daaromtrent internationaal geldende richtlijnen bestaan, worden deze lang niet altijd geëerbiedigd. Omdat ook hier uniformiteit ten behoeve van de informatie gewenst is, brengt de Redactie haar richtlijnen in deze gaarne onder de aandacht.

Mede om deze reden meent de Redactie dat de lijst van aanwijzingen (zie pag. 149) niet geheel overbodig is. Inachtneming van de desiderata kan de leesbaarheid van het Tijdschrift alleen maar ten goede komen. En daarop bezint de Redactie zich voortdurend.